

BINNENLANDS BESTUUR

REVIVAL VAN DE GILDENCULTUUR

Geerten Boogaard 01 mei 2020 5 reacties

Het was een opmerkelijk moment tijdens de persconferentie van minister-president Rutte, vorige week dinsdag. Hoe zat het eigenlijk met de tandartsen, wilde een journalist van het Algemeen Dagblad weten. In het advies van het Outbreak Management Team had gestaan dat ze wel weer open mochten, maar Rutte had er in zijn algemene verhaal niets over gezegd. Het leverde de journalist een opmerkelijk antwoord op. De overheid heeft de tandartsen niet gesloten, reageerde Rutte, dat hebben ze zelf gedaan. Tandartsen en mondhygiënisten konden altijd al open.

Ruttes antwoord deed mij beseffen dat ik al die tijd ten onrechte de tandheelkunde had geschaard onder de verboden contactberoepen. Als kappers niet aan mijn haar mogen zitten om geen corona te krijgen, dan moet de rest van de dienstverleners toch zeker uit mond wegblijven, had ik bedacht. Toen ook tandartsen in het journaal mochten klagen over hun financiële nood, bevestigde dat mijn idee dat ze onder dezelfde regels vielen als de nagelstudio's waar Rutte het telkens wel over heeft. Maar natuurlijk lag dat al die tijd anders. Tandartsen zijn de gezondheidszorg.

Toch leek het mij sterk dat de rijksoverheid de mondzorg de afgelopen weken echt volledig aan het eigen lot had overgelaten. Al was het maar, omdat bij de tandartsen mondkapjes te vorderen moeten zijn geweest. Ik dook er na afloop van de persconferentie dus nog even in, en inderdaad: de poging van Rutte om zijn handen er nu anderhalve meter vanaf te trekken is niet helemaal juist.

Weliswaar was het de Koninklijke Maatschappij tot bevordering der Tandheelkunde (KNMT) zelf geweest die in maart had geadviseerd om de niet-spoedeisende mondzorg op te schorten, maar daarna liet de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ) in een persbericht weten 'het belangrijk te vinden dat deze tijdelijke beroepsnorm voor de mondzorg door de beroepsgroep wordt gevolgd.'

Ik zou daar als tandarts niet echt de boodschap in lezen dat ik zelf mag bepalen of ik nog wat kiezen ga trekken. Bovendien wilde de KNMT begin vorige week weer open gaan, maar ik begrijp uit mediaberichten dat het ministerie van VWS toen op de rem is gaan staan. Of de tandartsen dan toch in ieder geval wilden wachten tot de persconferentie van de minister-president.

De rijksoverheid had de gang van zaken in de mondzorg dus niet volledig op zijn beloop gelaten, maar wel geleund op het eigen initiatief van de beroepsgroep. Er was slechts toezicht gehouden op grond van het algemeen belang.

Daarmee werd de casus een mooi voorbeeld van wat in de theorie functionele decentralisatie heet: het spreiden van publiekrechtelijke bevoegdheden op grond van specifieke taken of specifieke maatschappelijke groepen. Waterschappen zijn dat bijvoorbeeld al heel lang, of universiteiten. Functionele decentralisatie was de laatste decennia nogal op z'n

retour. Territoriale decentralisatie is de norm: het verhaal van het Huis van Thorbecke met het rijk, de provincies en gemeenten.

In deze corona-crisis blijkt echter juist de functionele decentralisatie verre van dood. Sterker nog, we zien een heuse ervaring van het idee dat maatschappelijke verbanden het beste hun eigen zaakjes kunnen regelen. Het onderwijs vormt een eigenwijze club die afdwong dat de scholen werden gesloten, de kinderopvangbond hamert op harmonisatie van de schooltijden en kermisexploitanten ontwerpen regels voor een anderhalvemeterspookhuis. Allemaal functionele gemeenschappen die zelf in de benen zijn geschoten of daartoe nadrukkelijk door het rijk zijn uitgenodigd.

Juist toen wij dreigden te wennen aan een persconferentie waarop iedereen naar de nationale minister-president kijkt om te vernemen hoe – uiteindelijk – de lokale regelgevende bevoegdheid zal worden gebruikt, juist toen kwam gelukkig die vraag over de tandartsen. De territoriale decentralisatie mag het zwaar hebben, de functionele bloeit!

Bron: <https://www.binnenlandsbestuur.nl/bestuur-en-organisatie/opinie/columns/revival-van-de-gildencultuur.13158337.lynkx>.

© Copyright 2020 Kluwer. Alle rechten voorbehouden.